

Alkotmánybíróság

Budapest

Donáti u. 35-45.

1015

Kérelmező beadvány!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV / 1538-o / 2013.
Érkezett:	2013 OKT 24.
Példány:	1
Melléklet:	1 db
Kezelőiroda:	<i>PC</i>

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Ügyfeleink, [redacted] taxis vállalkozók, mint kérelmezők, képviselőik a személytaxival végzett személyszállítási szolgáltatás és a személytaxi-szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működtetésének feltételeiről, a taxiállomások létesítésének és igénybevételének rendjéről, és a személytaxi-szolgáltatás hatósági áráról szóló, a Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének 31/2013. (IV.18.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: önkormányzati rendelet) kapcsán az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény – továbbiakban: törvény – 26.§ (2) bekezdése alapján az ugyanezen törvény 30.§ (1) bekezdésében szabályozott törvényes határidőn belül

alkotmányjogi panaszt

terjesztünk elő és kérjük, hogy az Alkotmánybíróság a törvény 65.§-a alapján a panasz alapján érdemben döntsön és végzésével a hivatkozott jogszabályt a törvény 41.§ (1) alapján semmisítse meg.

Jelen panaszon illetéket nem rovunk le, a törvény 54.§ (1) alapján.

Kérelmezők a törvény 57.§ (1a) bekezdés alapján hozzájárulnak ahhoz, hogy a jelen indítvány szerinti alkotmányossági kérelem lényegét a T. Alkotmánybíróság a személyes adatok törlése mellett nyilvánosságra hozza.

Kérelmünk indokolásául az önkormányzati rendelet sérelmesnek tartott rendelkezéseivel kapcsolatban az alábbiakat adjuk elő:

Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) M) cikke kimondja, hogy:

„(1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.

(2) Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.”

Az Alaptörvény T) cikke felsorolja, hogy melyek Magyarország jogszabály típusai, és kimondja azt, hogy jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.

„(1) Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg. Sarkalatos törvény eltérően is megállapíthatja az önkormányzati rendelet és a különleges jogrendben alkotott jogszabályok kihirdetésének szabályait.

(2) Jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. Jogszabály továbbá a Honvédelmi Tanács rendkívüli állapot idején és a köztársasági elnök szükségállapot idején kiadott rendelete.

(3) **Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.**

(4) A sarkalatos törvény olyan törvény, amelynek elfogadásához és módosításához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.”

Az Alaptörvény Szabadság és Felelősség fejezetének XIII. cikkelye kimondja:

(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

Az önkormányzati rendelet az Alaptörvény T) cikkébe álláspontunk szerint az alábbiak folytán ütközik:

A jogalkotásról szóló 2010. CXXX. törvény 5.§ (4) bekezdése kimondja, hogy a felhatalmazás jogosultja a jogszabályt köteles megalkotni, feltéve, hogy a felhatalmazást adó jogszabályból kifejezetten más nem következik.

A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 49.§ (1) bekezdése alapján a Kormány felhatalmazást kapott arra, hogy megalkossa a személygépkocsival díj ellenében végzett közúti személyszállítás részletes szabályait.

A 49.§ (3) bekezdés alapján a helyi önkormányzat képviselő-testülete felhatalmazást kapott arra, hogy a személytaxi és a személygépkocsival végzett személyszállítási szolgáltatás folytatásának, a személyszállítási szolgáltatást közvetítő és szervező szolgálat működésének - **a Kormány rendeletében meghatározott feltételeken túli** műszaki, személyi és pénzügyi alkalmassági feltételeire, valamint a település területén lévő taxiállomások igénybevételének rendjére vonatkozó rendeletét megalkossa.

Miniszteri szintű jogalkotásra vonatkozó felhatalmazást ebben a témakörben a törvény nem tartalmaz.

Tényként rögzíthető, hogy az önkormányzati rendelet 2013. április 18. napján megalkotásra került annak ellenére, hogy a Kormány a rendeletét e körben a mai napig nem alkotta meg. Az önkormányzati rendelet 2013. szeptember 01. napján lépett hatályba.

Álláspontunk szerint a kormányrendelet hiányára figyelemmel az önkormányzati rendelet egésze jogszabályba ütköző, hiszen a kapott felhatalmazás csak a kormányrendeletben meghatározott feltételeken túli szabályozási lehetőséget biztosít, nem pedig teljesen önálló, a kormány szintű jogszabálytól független rendelet alkotási jogot.

Jelenleg a közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemen tartásáról szóló 89/1988. (XII.20.) Mt. rendelet (a továbbiakban: Mt. rendelet), valamint a személytaxi szolgáltatás végzésének egyes feltételeiről szóló 21/1992. (X.27.) KHVM rendelet (a továbbiakban: miniszteri rendelet) az, amelyet a vizsgálandó jogviszony szempontjából hatályos kormány, illetőleg miniszteri szintű jogszabálynak kell tekintetni.

Az önkormányzati rendelet sérti továbbá a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17.§-ában foglaltakat, mely szerint a jogszabály előkészítője – a jogszabály feltételezett hatásaihoz igazodó részletességű – előzetes hatásvizsgálat elvégzésével köteles felmérni a szabályozás várható körülményeit, mely során vizsgálni kell a tervezett jogszabály valamennyi jelentősnek ítélt hatását, különösen többek között a gazdasági hatásait, az adminisztratív terheket befolyásoló hatásait, a jogszabály megalkotásának szükségességét, a jogalkotás elmaradásának várható körülményeit és a jogszabály alkalmazásához szükséges tárgyi és pénzügyi feltételeket.

Tudomásunk szerint a fentieknek megfelelő előzetes hatásvizsgálat, hatás tanulmány nem készült.

A megalkotott önkormányzati rendelet az Alaptörvény „M)” cikkét álláspontunk szerint az alábbiakkal sérti:

Az Alaptörvény bárki számára lehetővé teszi a vállalkozóvá válást, tehát a vállalkozás szabadságát.

Az Alaptörvény indokolása szerint a vállalkozás joga azt jelenti, hogy bárkinek Alkotmány által biztosított joga a vállalkozás, azaz üzleti tevékenység kifejtése. A vállalkozás joga a vállalkozások számára az állam által teremtett közgazdasági feltételrendszerbe való belépés lehetőségének biztosítását, más szóval a vállalkozóvá válás lehetőségének biztosítását jelenti. A vállalkozás joga annyit jelent - de annyit alkotmányos követelményként feltétlenül -, hogy az állam ne akadályozza meg, ne tegye lehetetlenné, a vállalkozóvá válást. A vállalkozás jogától különböző kérdés az, hogy a vállalkozó milyen közgazdasági feltételrendszerbe lép be. E feltételrendszerrel kapcsolatban szabott egyik különös alkotmányossági követelmény az, hogy ne legyen diszkriminatív.

Mivel a vállalkozás alkotmányos joga gyakorlásához szükséges az állam által teremtett, diszkriminációtól mentes közgazdasági feltételrendszer, a megalkotott önkormányzati rendelet álláspontunk szerint ezen követelményeknek nem felel meg, az alábbiak okán:

A még a mai napon is hatályos Mt. rendelet 12.§-a rögzíti, hogy személyszállítási szolgáltatást 4 vagy több ajtós, legalább 5 személy szállítására alkalmas, külön jogszabályban meghatározott színű, egyedi rendszám táblával felszerelt személygépkocsival lehet végezni.

Ennél részletesebb szabályozást a műszaki paraméterek tekintetében az Mt. rendelet nem tartalmaz.

Az Mt. rendelet alapján kapott felhatalmazás szerinti miniszteri rendelet 2.§ (2) bekezdése valamint 2. számú melléklete tartalmazza azokat a műszaki jellegű részletszabályokat, amelyeknek egy taxiként üzemelő gépjármű köteles megfelelni.

A 2. számú melléklet szerint az egyes személytaxik, nem pedig a taxik összessége tekintetében kell, hogy a karosszéria egy színű legyen, de a rendelet ennél kötöttebb szabályozást nem tartalmaz.

Azáltal, hogy az önkormányzati rendelet 2. számú melléklete kötelezővé teszi valamennyi taxiként üzemelő gépjármű számára az egységes sárga szín alkalmazását, ezzel olyan korlátozást alkot meg, melyet a magasabb szintű jogszabályok nem tartalmaznak, így azok előírásaiba ütközik, és az országos hatályú szabályozáshoz képest diszkriminál az Alaptörvénybe, valamint az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8.§ t) pontjába ütközően, mivel országos szinten a fővároson kívüli helységekben nem ismert olyan önkormányzati rendelet, mely a taxi gépjárművek egységes színelőírását ilyen szintű kötelező szabályként rögzítené.

Itt kívánjuk megjegyezni, hogy Budapest közigazgatási területén a valamennyi taxi gépjárműre egységesen és kötelezően előírt sárga szín alkalmazása olyan további anyagi befektetést igényel és terhet ró a fővárosban taxi-gépjárművet üzemeltetőkre, mely terhek az ország más területén működő taxit üzemeltetőket nem sújtják, ami szintén a fent hivatkozott diszkrimináció fogalmát meríti ki.

Az önkormányzati rendelet előírásai kizárólag azon személytaxival személyszállítási szolgáltatást végzőket korlátozza tevékenysége végzésében, akiknek Budapest közigazgatási területére kiadott tevékenységi engedélye van.

Az önkormányzati rendelet jogszabályi felhatalmazás alapján állapította meg rögzített hatósági árként a Budapest területén érvényes viteldíjak összegét is.

A fentiek szerinti két korlátozás – mely utóbbi álláspontunk szerint a gazdasági verseny korlátozásának problémakörét is felveti – eredményeképpen a Budapesten tevékenységi engedéllyel rendelkező taxisok – mivel az önkormányzati rendelet más előírást nem tartalmaz – a közigazgatási határon túli szolgáltatások esetén is a rendelet szerinti viteldíjat kötelesek alkalmazni, mely őket hátrányos gazdasági pozícióba helyezi a más közigazgatási területen működő személytaxi szolgáltatást végzőkkel szemben, akik a viteldíjat a szabad árképzés módszerével állapíthatják meg.

Ugyanakkor nem zárható ki a vidéki személytaxi szolgáltatást végző vállalkozók Budapesten történő szolgáltatás nyújtása, melyet ők az önkormányzati rendeletben a fővárosi szolgáltatók részére kötelezően megállapított, de a vidékiekre nem kiterjedő hatályú viteldíjknál jóval alacsonyabb összegért tudnak teljesíteni, így jelentős piaci és árelőnyhöz juthatnak, és ez piaci szegmensben belül a gazdasági verseny indokolatlan korlátozását eredményezi.

A megalkotott önkormányzati rendelet az Alaptörvény Szabadság és Felelősség fejezet XIII. cikkelyét álláspontunk szerint az alábbiakban sérti:

Az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben már rámutatott, hogy a tulajdonjog valamely tartalmi elemének a korlátozása csak akkor jár magának a tulajdonjognak, mint alkotmányos jognak a korlátozásával, és ezáltal csak akkor alkotmányellenes, ha az nem elkerülhetetlen,

vagyis, ha kényszerítő ok nélkül történik, továbbá ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan.

A kötelezően előírt sárga szín korlátozza a magántulajdonhoz kapcsolódó rendelkezési jog, ezen belül a szabad használat jogát is, hiszen a budapesti taxi szolgáltatást nyújtó gépjárművek döntő többsége magántulajdonban van, és azok használata során nem tud teljes mértékben elkülönülni a vállalkozáson belüli és a magán célú használat.

Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a jelentős beruházással megvásárolt, taxiként üzemelő gépjárműveket a vállalkozók a magánéletükben is használják.

A sárga szín kötelező előírása ebből kifolyólag azt is eredményezi, hogy a gépjárművek magáncélú használata során egyértelműen derül ki mindenki számára a tulajdonos/üzembentartó foglalkozása, mely álláspontunk szerint olyan személyes információ, melynek a nyilvánosság számára történő megosztására nem kötelezhető, melyre tekintettel az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8.§ t) pontjában, továbbá 10.§ (2) bekezdésébe ütközik, valamint ebből kifolyólag a Ptk. 76.§-a értelmében sérti a személytaxi szolgáltatást nyújtók személyhez fűződő jogait is.

A kötelezően előírt sárga szín alkalmazása folytán az üzemeltető a gépjármű értékesítése során – mely a gyártási évhez viszonyítottan legalább 10 évenként szükséges, mivel az önkormányzati rendelet 3.§ (5) bekezdése kötelezően előírja azt, hogy ennél korosabb gépjárművel nem lehet taxi szolgáltatást végezni – jelentős értékesítési nehézségbe és árhátrányba kerül. Fakad ez abból, hogy az előírt sárga szín a gépkocsi gyártók választható alap színei között nem szerepel, ezért a fogyasztók (potenciális vevők) részéről kereslet nincs rá a különleges és általánosságban abszolút ritka szín miatt, így az értékesítés során hátrányosan megkülönbözteti az azonos típusú gépjárművektől, mely ugyancsak diszkriminációt eredményez, és sérti a magántulajdonnal való rendelkezés jogát.

Álláspontunk szerint a sárga szín kötelező előírására semmiféle kényszerítő erő vagy elkerülhetetlen állapot nem volt az önkormányzati rendelet megalkotásakor és hatálybalépésekor, és annak bevezetése valamint az ahhoz tapadó, a személytaxi szolgáltatást végzőkre háruló anyagi, valamint a későbbi értékesítésnél fellépő ugyancsak anyagi és a mindennapi életben magánszemélyként való részvételüknél a fentiekben részletezett hátrányok a korlátozással elérni kívánt céllal nincsenek arányban.

Az önkormányzati rendelet tehát összegezve teljes egészében és részleteiben is az Alaptörvény jogalkotásról szóló, a vállalkozás szabadságáról, valamint a magántulajdonhoz való jogról szóló rendelkezéseibe ütközik, melyre tekintettel kérjük a T. Alkotmánybíróság eljárását indítsa meg jelen beadványban foglalt panasz ügyében.

Elsődlegesen kérjük, a törvény 65.§-a szerint a T. Alkotmánybíróság a panaszban foglaltakról érdemben döntsön és végzésével a hivatkozott jogszabályt a törvény 41.§ (1) bekezdés alapján elsődlegesen semmisítse meg, míg másodlagosan kezdeményezze a Kúria önkormányzati tanácsának eljárását.

Budapest, 2013. szeptember 30.

Tisztelettel:

kérelmezők és jogi képviselőjükben:

Budapest, 2013. szeptember 30.